

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Засновано у 2001 р.

Випуск 2(29)

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2011

УДК 330-339; 321.7; 159.9
ББК 65.9(4УКР)29-2я43
М58

Редакційна колегія

Подолька А. М., д-р юрид. наук, проф. — головний редактор
Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — заступник головного редактора
Ігнатченко А. А., канд. техн. наук — відповідальний редактор

Політичні науки

Антонюк О. В., д-р політ. наук, проф., Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф., Бідзюра І. П., д-р політ. наук, Варзар І. М., д-р політ. наук, проф., Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф., Гончаренко О. М., д-р іст. наук, Піляєв І. С., д-р політ. наук, Хижняк І. А., д-р іст. наук, проф., Шуба О. В., д-р політ. наук, проф.

Економічні науки

Захожай В. Б., д-р екон. наук, проф., Дахно І. І., д-р екон. наук, проф., Дмитренко Г. А., д-р екон. наук, проф., Куроченко О. В., д-р екон. наук, проф., Піла В. І., д-р екон. наук, проф., Радзівеський О. І., д-р екон. наук, Федоренко В. Г., д-р екон. наук, проф., Шостак Л. Б., д-р екон. наук, проф., Швець В. Я., д-р екон. наук, проф., Баєва О. В., д-р біол. наук, проф.

Психологічні науки

Балл Г. А., д-р психол. наук, проф., Лігоцький А. О., д-р пед. наук, проф., Ложкін Г. В., д-р психол. наук, проф., Приходько Ю. О., д-р психол. наук, проф., Синьов В. М., д-р пед. наук, проф., Чернуха Н. М., д-р пед. наук, проф., Чуприков А. П., д-р мед. наук, проф.

Юридичні науки

Александров Ю. В., канд. юрид. наук, проф., Ануфрієв М. І., канд. юрид. наук, проф., Бородін І. Л., д-р юрид. наук, проф., Бандурка О. О., д-р юрид. наук, проф., Корнієнко М. І., канд. юрид. наук, проф., Марчук В. М., д-р юрид. наук, проф., Подолька А. М., д-р юрид. наук, Юлдашев О. Х., д-р юрид. наук

Рекомендовано до друку Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 27 квітня 2011 р.)

Міжрегіональна Академія управління персоналом.

М58 Наукові праці МАУП / редкол.: В. Б. Захожай (голов. ред.) [та ін.]. — К. : МАУП, 2001 — Вип. 2 (29). — К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. — 222 с.: іл. — Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику наукових праць публікуються статті науковців, які займаються проблемами розвитку економіки, політології, психології і права.

Для науковців, викладачів, студентів, а також усіх, кого цікавить розвиток науки в Україні.

Збірник “Наукові праці МАУП” зареєстровано Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України (свідоцтво від 11.04.02 за № 6048, серія КВ) як наукове видання, в якому висвітлюються результати наукових досліджень в галузях економіки, політології, соціології, психології, права, матеріалів наукових конференцій.

Вищою атестаційною комісією України “Наукові праці МАУП” визнано як фахове видання з політичних наук (за постановою Президії ВАК України № 1-05/4 від 26 травня 2010 р.) та юридичних наук (за постановою Президії ВАК України № 1-05/5 від 31 травня 2011 р.).

ББК 65.9(4УКР)29-2я43+67.9(4УКР)я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2011
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2011

Пруднікова Л. О.

Стратегічні напрями подолання
проблем нерівномірності
соціально-економічного розвитку Донбасу..... 127

Ручка Н. В.

Інструменти комплексної
продуктової політики як засіб
раціоналізації виробництва і споживання..... 134

Устименко Г. В.

Місце центрального банку
в системі органів державної влади 140

Шеховцов В. В.

Деякі сучасні тенденції
визначення фінансового механізму
інвестиційної діяльності комерційних банків..... 145

Тимошин В. В.

Поняття форми державного
контролю господарської діяльності
у сучасній державно-правовій теорії..... 149

Ягода Янковска

Підходи до державного регулювання партнерських
відносин у сфері туризму Республіки Македонія..... 154

ЮРИДИЧНІ НАУКИ 159**Зарудний Є. О.**

Предмет та обов'язок доказування:
співвідношення понять..... 159

Мигалевич В. В.

Значення покарання у підвищенні
ефективності боротьби з корупцією..... 163

Модлицький О. І.

Розвиток цивільно-процесуальних відносин:
теоретико-методологічні аспекти аналізу 168

Морару А. А.

Правові основи державного управління
в аспекті становлення України як демократичної,
правової та соціальної держави 173

Солонина В. Ф.

Цивільно-правові проблеми
забезпечення права на захист в аспекті
вибору способу захисту порушених прав 178

Шашкова-Журавель І. О., Журавель М. І.

Порівняльно-правові аспекти
правового регулювання профспілкового руху
в державах Західної Європи і США..... 183

М. М. Зелененький

Держава як один із суб'єктів
соціального партнерства 187

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ 192**Євтушевська О. І., Слободян С. І.**

Питання здійснення досліджень
політичного лідерства в Україні
з урахуванням гендерних особливостей..... 192

Гончаренко Є. Ю.

Аналіз можливостей проведення тестового
контролю у студентів-лінгвістів при вивченні
німецької мови як другої іноземної..... 199

Маяцька О. Ю.

Поведінка студентської групи
як предмет соціально-психологічного аналізу 204

Парафіан Кароль

Соціально-психологічні аспекти
дослідження феномена політичного лідерства:
теорія і методологія 209

Парафіан Кароль

Громадська активність
у структурі соціальної активності:
соціально-психологічний вимір..... 214

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ 220

ПОНЯТТЯ ФОРМИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СУЧАСНІЙ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВІЙ ТЕОРІЇ

Наукові праці МАУП, 2011, вип. 2(29), с. 149–153

Формою державного контролю у сфері господарської діяльності слід назвати зовнішній вияв юридично значущих процедур контрольної діяльності.

Проблеми державного контролю як специфічної правової форми діяльності органів державної влади у процесі регулювання суспільних відносин (у тому числі й господарської сфери) належать до групи найважливіших проблем цілого ряду державно-правових дисциплін, які досліджують державний контроль чи то з позицій юриспруденції, чи державного управління й менеджменту, чи соціальних наук. Справді, значущість наукового державно-правового аналізу поняття та форм державного контролю випливає бодай з того, що поза функціонуванням цієї підсистеми державного управління унеможлиблюється реалізація цілого ряду базових функцій держави. Причому з огляду на те, що сам державний контроль є складним і багатовимірним явищем, ми маємо всі підстави виокремити таку його форму (відповідно до критерію об'єкта даного контролю), як державний контроль у сфері господарської діяльності.

Актуальність дослідження поняття та форм державного контролю у сфері господарської діяльності зумовлюється кількома причинами, серед яких доцільно відмітити найважливіші. По-перше, у загальнотеоретичному аспекті в сучасній державно-правовій науці співіснують декілька відмінних теоретико-методологічних підходів не лише щодо виділення тих чи інших форм державного контролю господарської діяльності, а й щодо визначення самого цього поняття. Очевидно, що залежно від того, як саме тлумачитиметься поняття державного контролю господарської діяльності напряму залежить і те, які саме форми цієї діяльності ми можемо і повинні виділяти в процесі контрольної діяльності уповноважених органів державної влади, їх посадових і службових осіб. У цьому плані експлікація змісту по-

няття державного контролю господарської діяльності є актуальним і важливим завданням сучасної державно-правової науки. По-друге, необхідно наголосити на тому, що розвиток сучасного законодавства в галузі регулювання контрольної діяльності органів державної влади неможливий поза чітким розумінням змісту і специфіки тих форм державного контролю, які власне і повинні встановлюватись і забезпечуватись на законодавчому рівні. З цього погляду державно-правова наука має стати надійною основою для триваючих в Україні правотворчих процесів. Це положення всебічно аргументує В. Тацій [1]. Повністю консолідуючись з позицією цього визнаного вітчизняного дослідника слід відмітити, що його аргументи мають значущість не лише стосовно юридичної науки в цілому, а й щодо окремих напрямів юридичних досліджень, які пов'язані з галузевією правотворчістю. По-третє, не можна обійти увагою те, що загальна систематизація форм державного контролю господарської діяльності передбачає наявність чіткої концептуальної основи, яка б дала можливість виділити спільні і специфічні властивості для окремих форм державного контролю господарської діяльності. У цьому сенсі гранично важливим і актуальним у науковому плані є вивчення критеріїв класифікації форм державного контролю в означеній сфері, які, у свою чергу, процес взаємодії окремих форм державного контролю представляють як цілісну систему, що забезпечує реалізацію суспільно значущих завдань, сприяє належному функціонуванню держави і підтримує режим законності в державі і суспільстві.

Отже, ставлячи на меті аналіз поняття та форм державного контролю господарської діяль-

ності в сучасній державно-правовій науці, маємо розв'язати такі завдання: а) охарактеризувати основні теоретико-методологічні підходи до визначення поняття державного контролю господарської діяльності; б) встановити та проаналізувати зміст форм державного контролю господарської діяльності; в) висвітлити законодавчі основи контрольної діяльності органів державної влади у сфері господарських відносин.

Приступаючи до висвітлення форм державного контролю господарської діяльності, насамперед необхідно зафіксувати, який саме сенс вкладається в це поняття. Наразі, незважаючи на наявність доволі широкого спектру наукових державно-правових дефініцій поняття державного контролю, можна вказати на певне усталене теоретичне сприйняття цієї діяльності як сукупності юридично значущих процедур, здійснюваних уповноваженими органами виконавчої влади міжвідомчої компетенції щодо перевірки відповідності фактичного стану впорядкованості господарських відносин за участю не підпорядкованих господарчих структур правовим розпорядженням із поєднанням та комбінуванням чинників виробництва, встановленням фактів правопорушень та вжиттям адекватних одержаному результату заходів коригування з метою забезпечення балансу між загальнодержавними та приватними інтересами в економічній сфері, сфері економічної безпеки та реалізації конституційного права на підприємництво. Фактично наведена дефініція спирається на експлікацію змісту поняття “контрольної функції держави”, яке має універсальний характер, що несе в собі як позитиви, так і породжує конкретні запитання. З цим пов'язане наступне методологічне уточнення.

Річ у тім, що функціональне призначення державного контролю та особлива правова форма, у якій він реалізується, дають змогу виокремити так звані “широке” та “вузьке” розуміння поняття “державний контроль господарської діяльності”. У даному випадку цілком виправдано провести теоретичну паралель з аналізом поняття “державне управління”, яке всебічно досліджує А. Волощук [2]. Справді, критерієм розмежування даних підходів може бути як сутність діяльності, так і об'єкт контролю. У широкому розумінні державний контроль господарської діяльності постає як функція державного управління, яка є визначальною чи однією з основних у діяльності того чи іншого державного органу, повноваження якого обмежуються певною системою правовідносин. Сюди можна віднести діяльність будь-яких ор-

ганів державного управління, що здійснюється з метою контролю дотримання суб'єктами господарювання норм чинного законодавства, технічних і технологічних стандартів у сфері господарювання. Відповідно до чого перелік форм та методів діяльності цих контролюючих структур є достатньо широким. На відміну від цього, у вузькому розумінні державний контроль господарської діяльності розвивається як самостійна процесуальна форма діяльності органів державної виконавчої влади, яка відзначається однорідністю процедур здійснення, типовою структурою, є самостійним провадженням у структурі адміністративного процесу України. У цьому сенсі, досліджуючи питання контролю, сучасні вітчизняні і зарубіжні вчені характеризують контроль як з позицій правової форми в цілому, так і процесуальної форми здійснення.

Усталене у державно-правовій науці вживання поняття “форма” передбачає, що воно, з одного боку, зовнішньо відображає внутрішній зміст того чи іншого явища, а з другого боку – є нормативно визначеним і закріпленим на законодавчому рівні. З огляду на це, під правовою формою державного контролю часто розуміють спосіб об'єднання відповідних органів та установ з метою здійснення державного контролю у тій чи іншій сфері. Утім, насправді, такий підхід є доволі суперечливим, адже він породжує більше питань, аніж їх вирішує. Так, наведене визначення скоріше надає загальний опис взаємодії, ніж контролю, що істотно ускладнює можливість встановлення між формою контролю та змістом контрольної діяльності особливостей зовнішньої форми відтворення. У цьому сенсі, на наше переконання, слід радше підтримати положення про те, що правова форма контролю є передбаченою нормами права та віднесеною законом до компетенції суб'єктів державного контролю цілісною сукупністю пов'язаних підставою та поставленою метою заходів, спрямованих на одержання, збирання, перевірку, аналіз, оцінку, обробку, зберігання відомостей для встановлення відповідності об'єкта контролю заданим параметрам, виявлення та усунення відхилень від них, а також підстави та порядок (процедури) здійснення цих заходів. Такий підхід дає можливість виокремити матеріальну правову форму контролю (вона являє собою сукупність передбачених правовими нормами повноважень суб'єкта контролю та/або обов'язків підконтрольних суб'єктів, які дозволяють реалізувати контрольну функцію) та процесуальну правову форму (маються на ува-

зі підстави та порядок здійснення контрольних заходів, тобто контрольне провадження). Виходячи з цієї теоретичної настанови Ю. Битяк та В. Зуй до форм контролю відносять ревізію і перевірку [3]. Щоправда, окремі дослідники, крім зазначених форм, виділяють ще й інспектування, обстеження, нагляд, спостереження, огляд, рейди, які відрізняються між собою засобами державного чи громадського впливу на підконтрольні органи, а також на осіб, які не дотримуються державної і суспільної дисципліни [4]. Також до форм контролю часто відносять витребування звітів, аналіз інформаційних матеріалів, звітів, повідомлень, застережень, а також аудит, експертизи, координацію діяльності підконтрольних, розгляд скарг, заяв [5].

Практично всі ці форми державного контролю можна знайти і шляхом формально-логічного аналізу чинного законодавства України. Зокрема, у ньому визначено такі форми державного контролю, як перевірки, ревізії, огляди, обстеження та інші дії, які здійснюються планово чи позапланово. Про те, що державний контроль здійснюється шляхом проведення перевірок та/чи обстежень, вказують норми законів України “Про пожежну безпеку”, “Про порядок погашення зобов’язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами”, “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”. Закон України “Про державну контрольно-ревізійну службу” зазначає також і про державний фінансовий аудит та інспектування у формі ревізії (планової та позапланової).

Таким чином, проаналізувавши наявні у сучасній державно-правовій науці підходи до визначення форм державного контролю господарської діяльності можна дійти таких висновків. По-перше, недостатньо аргументованою залишається позиція деяких дослідників, які серед форм контролю виокремлюють попередній, поточний та наступний контроль; зовнішній і внутрішній, загальний та спеціальний, санітарний; фінансовий; господарський тощо – адже все перелічене можна віднести до видів контролю, оскільки вони не відображають зовнішнього вияву конкретних контрольних дій, що є притаманним сутності категорії “форма”. Зазначені види контролю можна класифікувати залежно від об’єкта, предмета чи суб’єкта контролю, часу застосування, мети здійснення тощо. По-друге, державний контроль розглядається у наведених джерелах по-різному, в одному – як форма діяльності держави, в іншому – як функція державного управління. По-третє,

контроль як процесуально-правову форму діяльності органів державної виконавчої влади необхідно відмежовувати від ряду пов’язаних (суміжних) із ним понять: нагляд, аудит, моніторинг, облік. Свого часу на цю проблему чітко вказував Л. Коваль [6]. На нашу думку, його аргументи не втратили своєї значущості і до сьогодні. По-четверте, іноді має місце змішування понять форм контролю та методів його здійснення. При цьому обидві категорії штучно зводяться до дій суб’єкта контролю, у тому числі шляхом визначення співвідношення таких схожих із контролем понять, як “моніторинг”, “облік” чи “аудит”. Це спричиняє появу вельми широкого спектру форм контролю, у зв’язку з чим нині часто зазначають, що моніторинг, який на практиці знаходить дедалі ширше застосування, є лише різновидом контролю, а не його самостійною формою [7]. Застосування моніторингу пов’язують із відстеженням ситуації чи процесу у сфері управлінської діяльності, впливу прийнятих управлінських рішень, правових актів на суспільні відносини. Так само недоречним є асоціювання державного контролю й аудиту, оскільки останній, відповідно до положень Закону України “Про аудиторську діяльність”, являє собою перевірку публічної бухгалтерської звітності, обліку первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб’єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормам. За своєю природою та сутністю аудит є протилежним державному контролю у тому, що аудит проводиться добровільно, не систематично і не планово, здійснюється недержавними структурами та не передбачає примусу. Так само не можна асоціювати державний контроль і з обліком, який також є надто широким поняттям і використовується у різних сферах, адже облік як такий – це здійснюваний під час управлінської діяльності процес збирання і фіксації даних, що являють інтерес (виражених, як правило, кількісними показниками), які після цього можуть бути використані в наступних управлінських циклах, у тому числі для здійснення контролю.

Водночас у сучасних державно-правових дослідженнях щодо співвідношення контролю та нагляду можна виокремити кілька ключових положень і напрямів: а) контроль тлумачиться як родове поняття, а нагляд – як похідне [8]; б) головна риса, яка відрізняє контроль від нагляду, – це те, що контролюючий орган має право втручатися в оперативну діяльність підконтрольного об’єкта

(іноді аж до підміни собою керівного органу), а також те, що контролюючі органи мають право самостійно притягувати винних до юридичної відповідальності; в) обґрунтовується положення про наявність нерозривного взаємозв'язку контролю та нагляду. Отже, можна зробити висновок, що контроль містить у собі нагляд за законністю і доцільністю діяльності, а також її оцінку з правових, наукових, соціально-політичних, організаційно-технічних позицій. Проте в багатьох випадках заради забезпечення свободи громадян, виконання обов'язків підприємствами та організаціями, контрольні повноваження суб'єктів влади обмежуються – їм надається можливість здійснювати лише нагляд. А коли між контролюючим суб'єктом і підконтрольним об'єктом відсутня організаційна підпорядкованість, зведення контролю до нагляду потрібне для запобігання втручання в оперативну діяльність суб'єктів влади, які не відповідають за її наслідки [9]. Водночас на підставі зазначеного робиться дещо інший висновок, коли сутність державного контролю вбачається у здійсненні обліку і перевірки того, як контрольований об'єкт виконує покладені на нього завдання і реалізує свої функції. Натомість нагляд тлумачиться як здійснення спеціально уповноваженими органами цільового спостереження за станом законності, фіксації його порушень і вжиття заходів щодо притягнення порушників до відповідальності [10]. Підтримуючи позицію В. Авер'янова стосовно основної риси, яка відрізняє контроль від нагляду – наявність права контролюючого органу втручатись в оперативну діяльність підконтрольного об'єкта – слід зазначити, що у сфері господарської діяльності для перевірки дотримання суб'єктом господарювання загальнообов'язкових правил застосовується саме державний контроль. Про нагляд у зазначеній сфері доцільно говорити лише стосовно діяльності прокуратури.

Наразі у чинному законодавстві контрольні дії таких контролюючих органів, як санітарно-епідеміологічні служби, пожежні інспекції характеризуються поняттям “нагляд”. Аналогічний підхід щодо характеристики діяльності державних органів із захисту прав споживачів закріплено у Декреті Кабінету Міністрів України “Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення”. Синонімічне використання зазначених термінів має місце у тексті інших нормативно-правових актів. Завдяки аналізу безпосередніх форм і методів проведення державного санітарного, пожежного

та інших зазначених видів нагляду (як вони іменуються у чинному законодавстві) можна стверджувати, що мова йде саме про контроль, тоді як поняття “нагляд” вживається лише як синонім. Намагання їх розвести у теоретичному аспекті, на нашу думку, пов'язані з тим, що зміст терміну “контроль” підкреслює управлінську природу діяльності (незалежно від предмета спрямованості), тоді як поняття “нагляд” несе переважно юридичне навантаження через пов'язаність його насамперед із діяльністю такого державного незалежного органу, як прокуратура. Утім, цілком очевидно, що паралельне вживання понять “контроль” і “нагляд” у чинному законодавстві є не лише недостатньо аргументованим, а й небезпечним.

Головною причиною подібної невизначеності щодо співвідношення понять державного контролю і нагляду є намагання узагальнити форми контролю у його широкому і вузькому розумінні. Наприклад, державні органи, на які покладено виконання функції контролю в одному із напрямів державної діяльності, застосовують з метою виконання покладених на них завдань, набір різноманітних прийомів та способів (методи діяльності), а форми контролю, що виокремлюються як у законодавстві, так і в наукових дослідженнях, іноді отримують свою назву за назвою методу, покладеного в їх основу; але це не надає їх зовнішньому вираженню самостійності. У такій ситуації доцільно виокремлювати правові засоби досягнення цілей контрольної діяльності. Такі засоби можна поділити на: спеціалізовані, спеціальні і комплексні [11].

Отже, підбиваючи підсумки проведеного дослідження, можемо стверджувати, що формою державного контролю у сфері господарської діяльності слід назвати зовнішній вияв юридично значущих процедур контрольної діяльності. Основними формами державного контролю у сфері господарської діяльності є правові форми, враховуючи юридичну значущість тих дій, зовнішній вияв яких характеризує певна форма, що проявляється у правових наслідках їх здійснення. До таких форм можна віднести ревізії та перевірки. Державні органи, на які покладено виконання функції контролю в одному із напрямів державної діяльності, застосовують з метою виконання покладених на них завдань, набір різноманітних прийомів та способів (методи діяльності), а форми контролю, що виділяються як у законодавстві, так і в наукових дослідженнях, іноді отримують свою назву за назвою методу, покладеного в їх основу, але це не надає їх зовнішньому вираженню само-

стійності. Разом із тим, найчастіше в межах здійснення контролю у сфері господарської діяльності застосовуються перевірки, різновидами яких є планові та позапланові перевірки.

Література

1. Тацій В. Я. Методологічні проблеми правової науки на сучасному етапі державотворення // Правова держава: Щорічник наукових праць Ін-ту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – К., 2005. – Вип. 16. – С. 10–18.
2. Волощук А. М. Концептуальні підходи до визначення змісту поняття державного управління // Держава і право: Зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. – Вип. 17. – С. 185–193.

3. Адміністративне право України: Підручник / За ред. Ю. П. Битяка. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – С. 206.
4. Шорина Е. В. Контроль и проверка исполнения – важные средства укрепления государственной дисциплины. – М.: Знание, 1978. – С. 15.
5. Залюбовська І. К. Організаційно-правові засади державного контролю в Україні. – О.: Юрид. л-ра, 2003. – С. 13.
6. Коваль Л. В. Адміністративне право: Курс лекцій. – К.: Вентурі, 1996. – С. 26.
7. Виконавча влада і адміністративне право / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К: Вид. дім "Ін-Юре", 2002. – С. 433.
8. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / За ред. В. Б. Авер'янова. – К.: Факт, 2003. – С. 346.
9. Бахрах Д. Н. Административное право России: Учеб. для вузов. – М.: НОРМА, 2002. – С. 40.
10. Колпаков В. К. Адміністративне право України: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – С. 524.
11. Административное право: Учебник / Под ред. Ю. М. Козлова, Л. Л. Попова. – М.: Юрист, 2002. – С. 285.

Досліджуються існуючі у сучасній державно-правовій науці підходи до визначення поняття державного контролю господарської діяльності, а також його основних форм. Критично проаналізовано і зіставлено окремі методологічні способи інтерпретації значення систематизації форм державного контролю господарської діяльності, схарактеризовано їх роль для побудови ефективної системи державного управління.

Исследуются представленные в современной государственно-правовой науке подходы к определению понятия государственного контроля хозяйственной деятельности, а также его основных форм. Критически проанализировано и сопоставлено отдельные методологические способы интерпретации значения систематизации форм государственного контроля хозяйственной деятельности, охарактеризовано их роль для построения эффективной системы государственного управления.

The article investigates submitted by contemporary state-and-legal science approaches to the definition of concept of the state control of economic activity, and its basic forms. The author critically analyzes and compares separate methodological ways of interpretation of importance of ordering of the forms of the state control of economic activity, characterizes their role for creating an effective system of state management.

Надійшла 22 лютого 2011 р.